

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ начальника обласної
військової адміністрації
21.11.2023 № 305/2023-н

ОБЛАСНА КОМПЛЕКСНА ПРОГРАМА
підтримки внутрішньо переміщених осіб у Хмельницькій області
на 2024-2025 роки

ПАСПОРТ
обласної комплексної програми підтримки внутрішньо переміщених осіб
у Хмельницькій області на 2024-2025 роки

1	Ініціатор розроблення Програми	Департамент соціального захисту населення Хмельницької обласної військової адміністрації
2	Нормативно-правова підстава для розроблення Програми	Закон України “Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб”; розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.04.2023 року № 312-р, “Про схвалення Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023-2025 роках”
3	Розробник Програми	Департамент соціального захисту населення Хмельницької обласної військової адміністрації
4	Відповідальний виконавець Програми	Департамент соціального захисту населення Хмельницької обласної військової адміністрації
5	Учасники Програми	Департаменти освіти та науки; охорони здоров’я; фінансів; економічного розвитку; з питань оборонної роботи та цивільного захисту; інформаційної діяльності, культури, національностей та релігій; розвитку громад, будівництва та житлово-комунального господарства, управління молоді, фізичної культури і спорту; розвитку агропромислового комплексу та земельних відносин; інфраструктури; служба у справах дітей обласної військової адміністрації; обласний центр зайнятості; обласний центр соціальних служб; Державний архів Хмельницької області; установи та заклади соціального захисту населення області, районні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування
6	Термін реалізації Програми	2024-2025 роки
7	Фінансові ресурси, необхідні для реалізації програми	Обласний бюджет та бюджети місцевого самоврядування – відповідно до бюджетних призначень Кошти інших джерел, не заборонених законодавством

РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Збройна агресія російської федерації проти України призвела до утворення великої кількості внутрішньо переміщених осіб. Значна частина таких осіб перемістилася на підконтрольну територію понад дев'ять років тому, вони досі не мають змоги повернутися до покинутого місця проживання через пошкодження чи руйнування житла, перебування його на окупованій території чи території ведення бойових дій.

Важливими напрямками реалізації державної політики на регіональному рівні є інтеграція внутрішньо переміщених осіб за новим місцем проживання, усунення перешкод у реалізації їх прав та основоположних свобод, забезпечення доступу до адміністративних, соціальних, культурних та інших послуг.

При цьому для значної кількості внутрішньо переміщених осіб актуальними залишаються питання розміщення та забезпечення житлом, пошук постійного джерела доходів, відновлення порушених внаслідок внутрішнього переміщення прав та захисту законних інтересів.

З метою задоволення нагальних потреб, є необхідність упровадження ефективних механізмів задоволення базових потреб людини та забезпечення доступу до послуг, сприяння адаптації внутрішньо переміщених осіб та ефективно реагувати на нові виклики, раціональне використання ресурсів і бюджетів усіх рівнів, а також підтримка осіб, які мають намір повернутися до покинутого місця проживання.

Суттєве збільшення кількості внутрішньо переміщених осіб потребує спрямування зусиль на розвиток ефективних механізмів соціальної адаптації, які створюють умови для подальшої успішної інтеграції внутрішньо переміщених осіб за новим місцем проживання.

Обласну комплексну Програму підтримки внутрішньо переміщених осіб у Хмельницькій області на 2024-2025 роки (далі – Програма) спрямовано на здійснення всіх доступних та належних заходів для розв'язання проблем та мінімізації негативних наслідків, пов'язаних з внутрішнім переміщенням.

Програму розроблено відповідно до Конституції України, законів України “Про правовий режим воєнного стану”, “Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб”, “Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні”, “Про соціальні послуги”, постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2022 року № 252 “Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану”, розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.04.2023 року № 312-р, “Про схвалення Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023-2025 роках”, та інших нормативно-правових актів.

РОЗДІЛ II. ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМ, НА РОЗВ'ЯЗАННЯ ЯКИХ СПРЯМОВАНО ПРОГРАМУ

Програму спрямовано на розв'язання основних проблем та створення сприятливих умов для проживання внутрішньо переміщених осіб.

Заходи Програми передбачають забезпечення комплексного підходу з реалізації засад державної політики на регіональному рівні в частині всебічного задоволення базових потреб внутрішньо переміщених осіб, у тому числі в соціально-економічній сфері та розв'язання проблем, пов'язаних з негативними наслідками внаслідок збройної агресії російської федерації проти України.

За даними Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб в Хмельницькій області обліковано 134924 внутрішньо переміщених осіб (96260 сімей), у тому числі:

52747 чоловіків;

82177 жінок;

38536 дітей;

63184 осіб працездатного віку;

21274 пенсіонерів;

5199 осіб з інвалідністю.

Найбільша кількість осіб перемістилася з Харківської області – 51,2%, з Донецької – 16, %, Київської – 6,3%, Луганської – 4,8%, Сумської області – 4,5 відсотка.

Органами соціального захисту населення усіх рівнів проводиться системна робота щодо забезпечення своєчасного нарахування та виплати державної допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам, які перемістилися з території, де ведуться бойові дії, але перебувають в Україні, у розмірі 2,0 тис. грн – для дорослого громадянина та 3,0 тис. грн – для дітей та осіб з інвалідністю.

У заклади загальної середньої освіти області зараховано 5143 учні з числа внутрішньо переміщених осіб.

Серед основних питань, з якими стикаються внутрішньо переміщені особи, є: забезпечення належних умов проживання в місцях компактного поселення, працевлаштування та/або перекваліфікація, освіта, психологічна та медична допомога, адаптація у територіальних громадах, які їх приймають.

Основною потребою внутрішньо переміщених осіб після переміщення є забезпечення місцем для тимчасового проживання (перебування). Широкомасштабна збройна агресія проти України призвела до суттєвого збільшення потреб у житлових програмах та фінансових інструментах, здатних забезпечити постраждалому населенню, зокрема внутрішньо переміщеним особам, доступ до житла.

Важливим напрямом підтримки внутрішньо переміщених осіб є забезпечення продуктами харчування та гуманітарною допомогою. Для організації харчування внутрішньо переміщених осіб у 2022 році за кошти обласного бюджету закуплено продуктів харчування на суму 16,7 млн гривень.

Дієвим інструментом забезпечення соціальних прав та гарантій внутрішньо переміщених осіб є прийняття та реалізація обласної комплексної програми підтримки внутрішньо переміщених осіб у Хмельницькій області на 2024-2025 роки, яку спрямовано на комплексне вирішення завдань у частині всебічного забезпечення нагальних потреб внутрішньо переміщених громадян України.

РОЗДІЛ III. ШЛЯХИ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМ, ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ, СТРОКИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Програму планується реалізувати шляхом:

формування фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб та забезпечення житлових прав внутрішньо переміщених осіб з урахуванням особливостей потреб окремих категорій осіб (осіб з інвалідністю, багатодітних сімей, літніх людей, представників національних меншин тощо) та принципу єдності родин;

покращення матеріального становища внутрішньо переміщених осіб;

забезпечення доступу громадян з числа внутрішньо переміщених осіб до медичних послуг, надання психологічної допомоги;

створення умов для реалізації громадянами з числа внутрішньо переміщених осіб права на освіту;

сприяння працевлаштуванню внутрішньо переміщених осіб та запровадження дієвих механізмів підтримки та стимулювання зайнятості внутрішньо переміщених осіб;

надання соціальних послуг внутрішньо переміщеним особам відповідно до індивідуальних потреб з метою їх адаптації до нових умов проживання.

Фінансування заходів щодо виконання Програми здійснюватиметься за рахунок коштів обласного та місцевих бюджетів, із залученням інших джерел фінансування, не заборонених законодавством.

Щорічно при формуванні обласного бюджету планується передбачати цільові кошти для забезпечення виконання заходів Програми, виходячи з фінансових можливостей обласного бюджету.

Для забезпечення реалізації Програми передбачається також залучення благодійних внесків та гуманітарної допомоги.

Строк виконання Програми – два роки (2024-2025 роки).

РОЗДІЛ IV. МЕТА ПРОГРАМИ

Метою Програми є сприяння вирішенню невідкладних питань з розміщення, соціально-побутового, організаційно-правового, матеріально-технічного, медичного обслуговування внутрішньо переміщених осіб, забезпечення умов для їх подальшої адаптації за новим місцем проживання, доступу до адміністративних, соціальних, медичних, освітніх, культурних та інших послуг.

РОЗДІЛ V. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ПРОГРАМИ

Основними завданнями Програми є:

реалізація житлових прав та вирішення соціально-побутових питань внутрішньо переміщених осіб;

розселення внутрішньо переміщених осіб у місцях компактного проживання з урахуванням критеріїв вразливості, гендерного аспекту, принципу єдності родин та забезпечення належних умов проживання;

співпраця з партнерами з розвитку, благодійними та громадськими організаціями для отримання міжнародної технічної, благодійної допомоги, кредитів, грантів тощо та ефективного реагування на потреби осіб з числа внутрішньо переміщених осіб;

залучення ресурсів міжнародних донорських організацій для підтримки та інтеграції внутрішньо переміщених осіб;

забезпечення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб, запровадження системи оцінки потреб;

надання базових соціальних послуг внутрішньо переміщеним особам через мережу територіальних центрів соціального обслуговування, центрів соціальних служб, інших установ соціального спрямування;

виявлення, облік та супровід дитячих будинків сімейного типу, опікунських та прийомних сімей, які перемістилися на територію області;

придбання предметів/речей побуту, продовольчих товарів для організації харчування внутрішньо переміщених осіб;

організація надання медичної та психологічної допомоги громадянам з числа внутрішньо переміщених осіб;

сприяння у реалізації культурно-освітніх прав внутрішньо переміщених осіб;

забезпечення працевлаштування, перекваліфікації та зайнятості.

РОЗДІЛ VI. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ, ЗВІТ ПРО ЇЇ ВИКОНАННЯ

Реалізація Програми здійснюється шляхом виконання заходів Програми за напрямками реалізації (додаються), що є невід'ємною частиною.

Департамент соціального захисту населення обласної військової адміністрації здійснює загальну координацію та контроль за виконанням заходів з реалізації Програми.

Інші учасники Програми беруть участь у виконанні Програми на підставі та у спосіб, передбачений законами України, відповідними положеннями, статутами та власними актами, здійснюють аналіз стану реалізації заходів і надають інформацію про їх виконання Департаменту соціального захисту населення обласної військової адміністрації один раз на рік – до 01 лютого року, наступного за звітним.

Департамент соціального захисту населення Хмельницької обласної військової адміністрації узагальнює надану інформацію та подає узагальнений звіт про виконання Програми до обласної військової адміністрації для подальшого інформування обласної ради.

Директор Департаменту соціального
захисту населення обласної державної
адміністрації

Ірина КОВАЛЬЧУК